

Wrocław, dnia .....

Rok i kierunek .....

Grupa (dzień i godzina rozpoczęcia zajęć) .....

Metrologia Wielkości Geometrycznych

Ćwiczenie 5

1.

Imię i nazwisko .....

2.

Imię i nazwisko .....

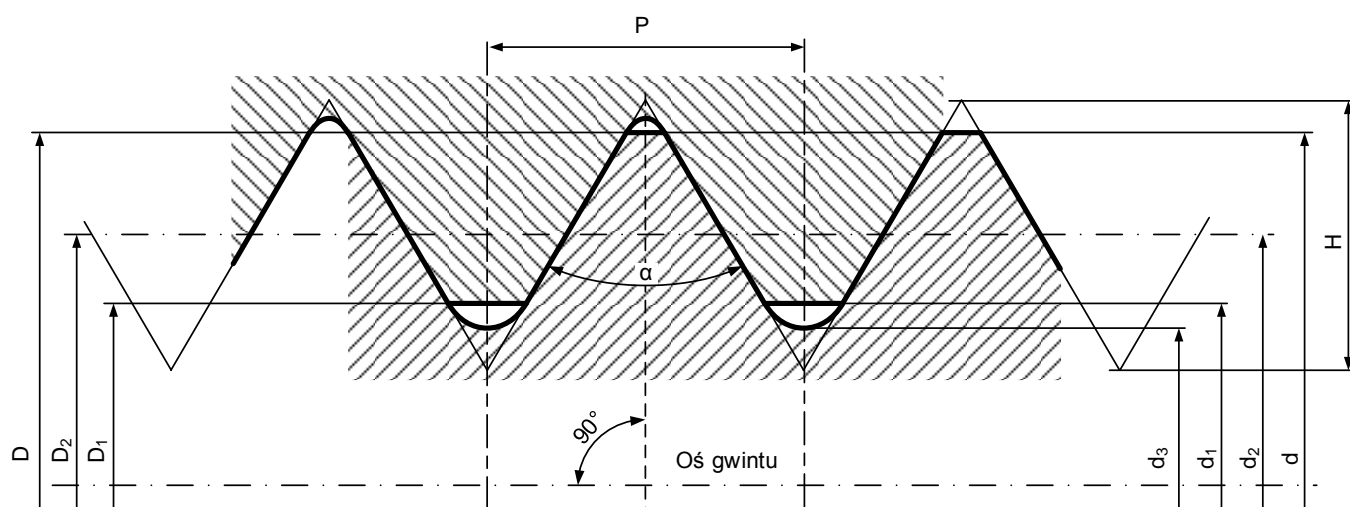
3.

Imię i nazwisko .....

Pomiary gwintów zewnętrznych

A. Geometria gwintu

1. Zapisz w tabeli nazwy elementów geometrii zarysu gwintu zewnętrznego i wewnętrznego

L.p	Ozn.	Opis
1.	H	
2.	P	
3.	α	
4.	d	
5.	d ₁	
6.	d ₂	
7.	d ₃	
8.	D ₁	
9.	D ₂	

B. Identyfikacja gwintu

1. Zapisz w tabeli dane dwóch identyfikowanych gwintów

Gwint 1		Gwint 2	
Zmierzona średnica d [mm]	Podziałka [mm]	Zmierzona średnica d [mm]	Podziałka P [mm]
1.		1.	
2.		2.	
3.		3.	
Śr.		Śr.	
Pełne oznaczenie zidentyfikowanego gwintu 1		Pełne oznaczenie zidentyfikowanego gwintu 2	

C. Pomiar średnicy podziałowej gwintu zewnętrznego

1. Dokonać pomiaru średnicy podziałowej metodą bezpośrednią, mikrometrem do gwintów (z wymiennymi końcówkami).

a) Zapisać oznaczenie i wartości nominalne cech geometrycznych wskazanego gwintu.

b) Dobrać odpowiednie końcówki pomiarowe. Zapisać oznaczenie i charakterystyki metrologiczne przyrządu wykorzystanego do pomiaru. Dokonać pomiaru średnicy podziałowej d_2 . Wyznaczyć całkowitą, rozszerzoną niepewność pomiaru dla poziomu ufności **P=0,95**.

Oznaczenie mierzonego gwintu	Podziałka P [mm]	Średnica podziałowa nominalna d_{2N} [mm]	
Przyrząd pomiarowy:		Numer:	MPE:
Zakres pomiarowy [mm]:	÷	Wartość działki elementarnej [mm]:	
Końc. pomiarowe, oznaczenie:		Końc. pomiarowe, zakres podziałek:	÷
Wyniki pomiarów [mm]	d_2 (wartość średnia) [mm]	Niepewność U_{95}	
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

2. Dokonać pomiaru średnicy podziałowej metodą pośrednią metodą trójwałeczkową.

a) Zapisać oznaczenie i wartości nominalne cech geometrycznych wskazanego gwintu. Zapisać oznaczenie i charakterystyki metrologiczne przyrządu pomiarowego wykorzystanego do pomiaru.

Oznaczenie mierzonego gwintu	Podziałka P [mm]	Śr. podziałowa nom. d_{2N} [mm]	Kąt zarysu nom. α [°]
Przyrząd pomiarowy:		Numer:	
Zakres pomiarowy [mm]:	÷	Wartość działki elementarnej [mm]:	
Nacisk pomiarowy Q[N]:		MPE :	

b) Z zależności wyznaczyć średnicę optymalną d_0 wałeczków do pomiaru gwintu. Zapisać oznaczenie i charakterystyki metrologiczne kompletu wałeczków pomiarowych, wykorzystanych do pomiaru.

$$d_o = \frac{P}{2 \cos \frac{\alpha}{2}} = \quad =$$

c) Dobrać średnicę zunifikowaną d_w z kompletu wałeczków, najbliższą średnicy optymalnej d_o .

Wałeczki pomiarowe	Numer kompletu:		Zakres średnic:	
Średnica optymalna d_o [mm]		Średnica zunifikowana d_w [mm]		

d) Dokonać pomiaru wielkości M . Wyznaczyć wartości poprawek błędów systematycznych p_1 oraz p_2 . Wyznaczyć wartość poprawionego wyniku pomiaru średnicy podziałowej gwintu d_2

	Wielkości zmierzone M [mm]	Średnica podziałowa d_2 [mm]	Niepewność $U_{95}(x)$
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
M_{sr}			

$$p_1 = -0,076 \frac{d_w \cdot P}{(d_{2N})^2} = \quad = \quad [mm]$$

$$p_2 = 0,00379 \cdot \sqrt[3]{\frac{Q^2}{d_w}} = \quad = \quad [mm]$$

$$d_2 = M_{\text{sr}} - d_w \left(1 + \frac{1}{\sin \frac{\alpha}{2}} \right) + \frac{ctg \frac{\alpha}{2}}{2} + p_1 + p_2 = \quad [mm]$$

B. Pomiar wymiarów gwintu zewnętrznego na MWD(Mikroskop Warsztatowy Duży)

1) Zapisać oznaczenie oraz wartości nominalne wielkości mierzonego gwintu

Oznaczenie mierzonego gwintu:					
Śr. zewnętrzna nominalna d_N [mm]	Śr. podziałowa nominalna d_{2N} [mm]	Śr. zewnętrzna nominalna d_{3N} [mm]	Podziałka nom. P_N [mm]	Kąt zarysu gwintu nominalny α_N [°]	Kąt wzniosu linii śrubowej γ [°]

a) Wyznaczyć wartość kąta wzniosu linii śrubowej gwintu γ z zależności:

$$\gamma = \arctg \left(\frac{P}{\pi \cdot d_{2N}} \right) = \quad = \quad [°]$$

b) Zapisać oznaczenie i charakterystyki metrologiczne MWD.

Mikroskop:	Nr:				
Zakres pomiarowy stolika	Przesuw wzdłużny	Przesuw poprzeczny	Obrót stolika	Zakres pomiarowy	
	÷	÷		÷	
Zakres pomiarowy głowic mikrometrycznych	Przesuw wzdłużny	Przesuw poprzeczny	Wartość działki elementarnej podziałki kołowej stolika	Podziałki głównej	
	÷	÷		Noniusza	
Wartość działki elementarnej głowic mikrometrycznych	Podziałki głównej	Noniusza		Noniusza	
Głowica goniometryczna	Numer	Zakres pomiarowy	Wart. działki el. podz. gł.	Wart. działki el. noniusza.	
		÷			

c) Dokonać pomiaru wskazanych wielkość gwintu zewnętrznego. Odczytane wartości zapisać w tabeli. Wyznaczyć całkowitą rozszerzoną niepewność pomiarów dla **P=0,95**.

Wielkość	Ozn.	L.p.	Odczyt I	Odczyt I	Różnica	Wynik (średnia)	Niepewność
Średnica zewnętrzna	d	1					
		2					
		3					
		4					
		5					
Średnica podziałowa	d ₂	1					
		2					
		3					
		4					
		5					
Średnica wewnętrzna	d ₃	1					
		2					
		3					
		4					
		5					
Lewa połowa kąta zarysu gwintu	$(\alpha/2)_{L1}$	1					
		2					
		3					
		4					
		5					
Lewa połowa kąta zarysu gwintu	$(\alpha/2)_{L2}$	1					
		2					
		3					
		4					
		5					
Prawa połowa kąta zarysu gwintu	$(\alpha/2)_{P2}$	1					
		2					
		3					
		4					
		5					
Prawa połowa kąta zarysu gwintu	$(\alpha/2)_{P2}$	1					
		2					
		3					
		4					
		5					

Katedra Obróbki Plastycznej, Spawalnictwa i Metrologii - Wydział Mechaniczny - Politechnika Wrocławska
Pracownia Metrologii

c.d. tabeli

Wielkość	Ozn.	L.p.	Odczyt I	Odczyt II	Różnica	Wynik (średnia)	Niepewność
Podziałka Lewa strona zarysu gwintu	P _L	1					
		2					
		3					
		4					
		5					
Podziałka Prawa strona zarysu gwintu	P _L	1					
		2					
		3					
		4					
		5					
Podziałka (przez 5 zwojów) Lewa strona zarysu gwintu	P _{5L}	1					
		2					
		3					
		4					
		5					
Podziałka (przez 5 zwojów) Prawa strona zarysu gwintu	P _{5P}	1					
		2					
		3					
		4					
		5					